

Errijetatik

ZEANURI

EUZKO - ARAUDIJAREN ALDE- Araudi onetaz egiten diran lanak aundijkat dira benetan euzkotaf gustijkak bat egin ondoren, irugaren aldziko zirkakadea egiten gabilaz. Batetik ingiña, itzaldia bestetik, aldi onetan araudijatzako itzak batu ez doguz entzuten. Baita gitxijagorik ezpia, be, daukan gafantzia ikus-ekero.

Eta ondiko berenofen aukako euzkotafak daukaguakal! Tamagaila, igliz lietzake donantzen, bere aukfa dabilizan iru-lau motxolongatik (Oriol jauna Araba'n eta Olazabal Gipuzko'a nai ditan eran) antxiakako lege eman zati txiki ondik gauandu barik geldiukoa bagina.

Ofein aukfa, geure ejirian jabe ixateko, eta euzko-araujadi afera eruakteko, jagi-jagi danok, eskuña bijotzaren gañian ipini eta biltzuk txikijenak barik, abertzale eta kafikat, emakume eta gizon, eskuña eta ezkeratik, zure ejiria apur-apur bat baki gura badentzu, datofen igandeante, datofen ilaren s'an, euzko araudijaren alde zuen autarkia emon ezizkia.

Zure autarkia gafantzi gustiz aundikua da. Autarki ori araudi edo "estatuto" onen alde emoten bozto, orain arte (1839ko uztain astira) gu-efifat eta anai gustijkak atzejien egin dabentz gudaritza, auferantza guraso eta senditik asko uztunibarrik exigen dogu; ikastolen buru ejiria gura da, orain Madrid'era begira daukagun txindijantzko be, kutzatxo bat egindun eta ola beste asko.

Afri-argi azaldutenean dauskak berazagaz daukaguan mesele gustijkak irakufi dozu? Ba, meresidu dau, ez bakaik irakufeta, autarkia bere ale emotia be basi.

Datofen igandian, naiz ta Atxondoan bi-xi, naiz ta Billao'n egon, autarkia emoten joan beaf doig bere ordaingaritzat araudijak daukaguakulo karlatako, abertzaleak, emakume eta gixonak; gertu danok.

IZPAR BALTZA.— Amerikatik gureganatu zan izparra ituna ixa da. Efotabatik sema bete Euzkadi'ra uztindu da gualda il da. Atsekeban laguntzen dantsegu sendijari, eta zuk, otoi bat bere gozuarren alde.

AREGITAR BAT.

MARIA

ABERTZALE ZINTZUAK.— Datofen ilaren 19'gn ospatzeko diran auteskundiak dirala ta, igandian egon ziran emen Billao'ko abertzale zintzoak diran Arbeita, Zubiri ta Amuriza jaunak. Bartzoki'ra etofit ziran,

ASI DIRA, ASI DIRA.— Araudijagaz serga geyago ixango dogula ta txaitoago bixiko gariala ta abaf esaten batobatzuk asu dira emen. Eta tamagajienaria... baserriko gizajo askok, olakoan esanak entzun -ala zinistutu...!

URTSULE DEUNA'REN AINTZAZ.— Ibaion 21'gn, neskutz ta zinopoa deun onen aintzaz, efi ontan jai txukuna ospatu zan. Goixian Jaunartziak, eta amafetan meza nagosia; berbalidaz Bafeneteak'ra Puentzil jaunak egin eban; eta edefo egin be.

ERIOTZA.— Igarrorako larumbatua ilan Getxo ejiran. Magunazela'yat Joseba'ren emastia zar Ertzila'taf Eustoko audeera; emeko "Urekin" basetxeko alabia. Eriotza onen erime tamaldu gatzu; Eustoko audeera emakume zintzu ixan dogu ta, jaunak zeruan euki begi Sendijari, atsekeban laguntzen dautzogu.

AGURTU.— Igandian agufo genduzan emen Ondarrea'ko abertzale zintzuak diran Ugartetxea'taf Benin, Etxebafia'taf Ixidor eta Afiala'taf Aureli anglo koldobikataren lendarri ota.

JUAN-ETORIJA.— Eibarera Juan zan Sarobe'a Pausa.

— Bilbao'ko etofi zan Usaola'a Koldobiketa emakume zintzu.

— Santurtze'tik etofi ziran Ortuoste'taf Gotzon, Kapanaga'taf Danie, Bartzena 'taf Agapila ta Kapanaga'taf Baldomer.

— Zaldibarit, Untzalut'af Miren eta Zabala'taf Joseba Bedita jaunari jauna.

— Ereno'tik, Ortuoste'taf Bitof bere anayatxuza.

— Befizik, Ariznabafeta'taf Joseba.

— Urkiola't aldi luzia igerota, lengo astian etxeratu zan, Bzikara't Jule neskatala.

— Larunbatan egon zan emen Bizkaia't Elixabete meskatila.

— Bata larunbatan egon ziran emen Lertxundi'af Jon eta Kepe ta Goikoetxea 'taf Gergore. Oniek, Ondarfa'tik Urkiola ta osteria egin eban.

ELIZKIXUNAK.— Igandian enieko elexan be ziniste-bakoan aldez elizkixun ederak egin ziran. Jaunarentzat, elizkixun ofek diran begikak!

MAÑARIKO.

DURANGO

EZKONTZAK.— Il-onen 15'gn. ixa ziran, Yufeta'ko mutu gaste ta gure batzokiko bazkidea dan Zelayeta'taf Emeteri eta Abadiano'ko Emakume Abertzale Batzak'ua dan Mondragon'daf Miren Koldobiketaren leñengoko deikunak. Zorijonak euzko-abertzale abija bai open egile bijori.

Igazi tan igandian juan ziran Beunza 'taf Efoxeli ta Galindez'taf Gotzanes'ren leñengoko deikunak. Zorijonak ZORIJONAK.—Aftu bediz nire zorijonak bijozkozenak Zugaza'taf Karmele ta Zabala'taf Kuirek'a, bijok abertzale onak, irakasle eta irakasiendako egin diran leñengoko asteak lotu daben gurendu ederagaiak.

Bafa be, Urugain'daf Perdiñanda'k, gudaritarako zozketa azte uztalako.

BATZARA.— Uri Buru Batzak defuta, igazi tan larunbatan egin zan batzak bat gure Batzokian, Bzikak Buru Batzafaren arinduz datorren igandian egindo eta batzafarako ordezkarizko ixentautako. Autarki geyenak beretako ixa ziralak, Gogoza abertzale ezaguna ixentaba ixa zan. Bere ordezka Garamendi'af Kandida autu zan.

KOLDOBIKATA'RAK.— Igandian ixan eretan euren artetaren onespresa osnatuko gertau ziran jayak. Goxeko jaunartza ta jaunagusian gaste-talde edeza batu zan eta oturutxan be eunen bat inguru.

Aratsaldian lauterdijetan egin zan itzikenxunetara be aibat gaste juan ziran. Izarlijen aurkespeta Garaigordobil'daf Izaime, Koldobikata'rak lendifakariak egin eban ederaz eta euzkerak, Izariñak: Zubikari, Ondarfa'kua, Latxa Bilbao'kua, Belauste-goitia Durango'kua eta Martinez de las

Rivas, Bilbao'kua ixa ziran. Biltzietan Afeta ondakutak abots edefez zortzikoi poli batzuk abestu edazan.

Itezikun onen entzutera juan ziran euskaldunak, poz-pozik ikusi ebet euzkeriarri emon eutsen gafantzia ba Zubikari ta Belauste-goitia gastiak euzkerak garbi-garbijan mintzatu ziran eta Latxa Bilbao'ta eta ibetan, eta edefo egin be gustijkak. Oso txalotubak ixa ziran.

JUAN ETORIJA.— Koldobikataren jaira etofita emen agufo genduban igandian Iriarte'af Eñoka josulau euzkeltzalia.

Toledo aldian egun batzuk igaro ondoren etxeratu da Sajoniarra'taf Joseba Mirena aberkidua.

Mexico'ra juan da Garaigordobil'daf Gatzika. Ondo ibili.

IBAIZABAL.

MUXIKA

IZPAR BALTZA.— Gondarias'taf Jute anderea Elexakuk eta Doipuru onespresa aituta Jaunaren besuetan il zan urtia onen 22'na berri bixitzako 37'garen urtian; beren obriztza ta elezixkunetara notintza andia ixa zan; Ilduanaren alargun Lamizkiz'af Jon Joseba geure aberkidua zintzuri, beren sendiko gafantzia batian tamalkide gayak eta irakufiak otoi Jule andera ona zanaren gogo alde, Goyan bego.

Bixitzaren amaya
Datoz ute bage
Beti labur-eretxiz
Luzeen ixanda-be.

Datofernaren baña
Beto ordi onez
Urtzi'gaz ixateko...
Goyan zorizone...

PELO MARI.

SEGURA

EUZKO-ARAUDIA.— Oraintzen gafan degu eskubide batzuk gevago ematen dizkigun Araudi edo estatutoa nai degun edo ez erabakitzeko eguna. Bi urte onetan makina bat aldziz aitatu da eta Azaro 5 aitu digute, auteskunde edo botazioz erabakitzeko. Estatutoa al dala-ta zer esan zaiz ere ere bida, gatestia izango dala eta abar, baña jakin beaf deguna da, Esatutua eskufratu aifen gauf ordaintzen degen baña geyago ordaindu beafik gabe, Euskaldun guizko matxa ditugun eskubideak ematen dizkiguna eta Entzun ondo! eskubide oyekat bat da, gure mutuak guerri edo soldadu jun beaf duteenean Euskadi'ko edo Euzkaleñitik kampora jun beafik ez dutela izango. Beste eskubide bat, Entzun ondo! ikastetxe edo eskolatako irakasle edo maistuak aukeratzeko eskubidea, euskaldunak izango degu. Beste bat, euzkerak, eiderak bezelako eskubide kitzango ditu. Beste eskubideak behera ere paditu, bafia iru eskubideak auk bakarik ere naikoak dira, euskaldun guizko, benetan artua eta Azaroaren bostean, guizko estatuaren alde bota ematera juteko. Batez batek esango du, estatuari bota ematera oben edo pektakua dela ere, eta ori esaten duenari esan. (Gezu) esaten duela, bade bere garayen Gotzai edo obispo jaunak esan zuen Araudi edo estatutari bota ematera azke edo libre dela.

Atetaz artu bida guizok eta Azaroaren bostean danok aitafik edo bota ematera.

ERIOTZA.— Gexo leku batzen ondoren Jaungoizkua deitu dio, Aizpeolearen Muixika't Julea andre ona, atsekeban laguntzen diegu bere sendikoi, irakufiak Aita gure bana eskatuz. (Goyan Bego!

JAYOTZA.— Aloaondo'taf Iñaki'ren emaitza alaba izan du. (Zorionak!

EZKONTZA.— Etxebafiko Katarain'daf Estepan, Muixika'taf Miren Gotzone (Maria Angel'a'rekin) ezkondu da. (Zorionak!

AGURTU.— Emen agufo degu Lardizabal'daf Joseba Mirena jauna bere emazte ta alabarekin.

Baita ere egun batzuek emen igaro dituzte Alustiza'ren sendak.

ESKORIAZARA.— Irakasletarako ikasaldiak Eskoriazara'rak ikastaldiakta Eskoriatza juan dira, Imaz'taf Koldobika, Zerain'go Ola eta Ormazabal'daf Adriarain gastetxu jatorria.

Ia azkaf ikastia ta lastet etortzen zera!

OTARA.

ARANBURU TAR R.

AZAL ETA TXIZ-BIDIAK

FUERO'S, 5, 3º. DONOSTIA

"LA MILAGROSA"

Arrautz-salokija

Arrautza onenak, merkiak Bakotxari etxera eruango yakoz.

HENAO, 7'GN, 15.605, ORRUTZKINA

MARIANO IGARTUA

Fabricación especial de poleas de madera

VERGARA. Telf. 121

Restaurant Echeverría

Servicio a la carta y platos del país

Calle Iñigo, 8. SAN SEBASTIÁN

VIAJES

económicos. Magníficos coches. GARAGE

INDAUCHU. Gordón, 21. Telf. 13.847.

El día en Bilbao

El señor Invierno y su tarjeta de visita. - Nieve en Ganekogorta.-La jornada en el Ayuntamiento.-De la Diputación.-Otras noticias de interés

Tarjeta de visita

Viene con impacencias de gran señor el invierno. La antesala que un buen orden cronológico le obligaba a guardar ha irritado hasta tal punto su soberbia, que sintiéndose herido, ha dejado tarjeta y se ha despedido con un "hasta ahora", que es mal augurio para la vida del otoño.

La tarjeta de visita no llegó a su destino, pero la vislumbramos de lejos sobre las crestas del Ganekogorta con su blanca impecable.

Este intrófimo del señor Invierno en el terreno vedado de don Otoño ocasionó una triste alianza, que todos padecimos: el uno, al dejar sobre las montañas del Pagoarriz la nieve, y el otro, al significar su presencia con la lluvia y el viento, visieron de 28 de octubre de unas galas desagradables que obligaron al bilbao a transitar rápidamente por las calles, guarecido bajo la capucha negra de los paraguas y enfundado en el hasta ayer arrinconado abrigo.

EQUIPOS PARA PARTOS

FARMACIA MUTIOZABAL
Arenal, 4 — Teléfono, 11.113

Esta mutación atmosférica causó un poco sorpresa, y mucho más cuando la noticia fue divulgada por la villa:

— ¡Había nieve en Ganekogorta!

— Pero, señor, si anteayer hacia calor —decían los bilbaínos, extrañados...

Lo cierto es que se presenta bueno el negocio teatral y cinematográfico; y no menos bueno el optimismo del radioyente, que sueña con la obligada velada casera en la que se ponga de manifiesto la utilidad del aparato que tras muchos esfuerzos logró adquirir.

Para nosotros, nada; nada.. como no sea el frío.

Que ya les contaremos a ustedes cómo soplaban el viento a las cuatro de la mañana en las desiertas calles de la villa.

HULES LINOLEUM
Modelos para todo lo que necesite.
FERRETERIA LABURU Bilbao
Calle del PERRO (junto a la fuente)

Del Ayuntamiento

Después de despachar la firma, recibió el señor Erkoreka a los periodistas, a los que dijo que la Comisión de Gobernación había aprobado la construcción en los pabellones de Elexabarri de unas marquesinas para que bajo ellas se puedan refugiar, mientras aquéllos se abren, los obreros parados que se albergan en los mismos, y que las obras comenzarán en la próxima semana.

Añadió el alcalde que por error dijo que el señor Martínez Eskatxo iría formando parte de la representación del Ayuntamiento que se trasladará a Gasteiz para participar en los actos estatutarios que hoy se celebrarán en aquella ciudad hermana, y que lo que quiso decir fué que invitó a dicho capitular, el cual le prometió daría una contestación, que a la hora en que el alcalde hablaba con los periodistas no había recibido todavía.

Atendió el alcalde que por error dijo que el señor Martínez Eskatxo iría formando parte de la representación del Ayuntamiento que se trasladará a Gasteiz para participar en los actos estatutarios que hoy se celebrarán en aquella ciudad hermana, y que lo que quiso decir fué que invitó a dicho capitular, el cual le prometió daría una contest